

Prof. emer. dr. sc. ALEKSANDAR KLEMENČIĆ, dipl. ing. građ. (1927.-2007)

Dana 30. rujna 2007. preminuo je, a tri dana kasnije na Mirogoju je ispraćen prof. emer. dr. sc. Aleksandar Klemenčić, dugogodišnji sveučilišni profesor, znanstveni i stručni radnik te projektant i konzultant pri izgradnji mnogobrojnih prometnica u Hrvatskoj i u svijetu. Na matičnom je Građevinskom fakultetu u Zagrebu bio dugogodišnji nastavnik na dodiplomskoj te na poslijediplomskoj nastavi, gdje je bio jedan od pokretača, a bio je i predstojnik zavoda, dekan te posljednjih godina professor emeritus. Osim po svom golemom projektantskom radu, velikom znanstvenom i stručnom doprinosu te bogatom publicističkom i uredničkom opusu među brojnim će suradnicima zauvijek ostati u sjećanju i kao čovjek izrazito pozitivnih ljudskih osobina.

Aleksandar Klemenčić rođen je 21. listopada 1927. u Radoboju kod Krapine. U Zagrebu je 1946. završio gimnaziju i iste se godine upisao na Građevinski odjel Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Diplomirao je 1953., a nakon diplomiranja od 1953. do 1959. radio je kao projektant prometnica u *Inženjerskom projektnom zavodu (IPZ)* u Zagrebu.

Na Građevinskom fakultetu u Zagrebu počeo je raditi 1959. gdje je izabran za stalnog asistenta za predmet Ceste, u kojem zvanju je bio do 1970.

Za višeg predavača na predmetu Ceste izabran je 1970., a nakon habilitiranja (1973.) izabran je za docenta 1974. godine. Kao prvi u Hrvatskoj doktorirao je iz područja cestogradnje 1980. na Fakultetu za arhitekturu, građevinarstvo i geodeziju Univerziteta u Ljubljani disertacijom *Doprinos teoriji geometrijskog oblikovanja silazno-uzlaznih rampa kod čvorišta cesta izvan razine*. Iste je godine izabran u zvanje izvanrednog profesora, a 1981. u zvanje redovitoga profesora za pred

mete Ceste i Prometne gradnje, što je istodobno bio izbor u zvanje znanstvenog savjetnika u znanstvenom području građevinarstva, znanstvena disciplina prometnice s prometnom tehnikom.

Na Građevinskom fakultetu u Zagrebu bio je višegodišnji voditelj i nastavnik na Poslijediplomskom studiju iz područja Građenje cesta.

Od 1984. bio je član matične komisije za područje strojarstva, brodogradnje i tehnologije prometa.

Bio je mentor za 23 magistarska rada i dvije disertacije.

Od 1977. do 1981. bio je predstojnik Zavoda za prometnice, a od 1981. do 1985. dekan Fakulteta građevinskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

U invalidsku je mirovinu otišao 1985. nakon moždanog udara koji ga je zadesio na dužnosti dekana fakulteta. No vrlo je brzo nakon oporavka nastavio raditi kao mentor i konzultant na matičnom fakultetu, a nastavio je objavljivati znanstvene i stručne radove.

U znanstvenom se radu posebno bavio temama iz širega područja cestogradnje, poput vođenja trase ceste, rasporeda i oblikovanja pratećih uslužnih objekata na cestama, oblikovanja ces-

tovnih raskrižja izvan razine i sl. Objavio je četrdesetak znanstvenih i stručnih radova.

U stručnom je radu bio aktivan i kao projektant, organizator složenih projekata ili savjetnik na projektima cesta, industrijskih cesta, gradskih cestovnih prometnica i površina, cestovnih raskrižja i sl. Bio je autor ili je sudjelovao u izradi značajnih studija i brojnih idejnih i glavnih projekata te drugih stručnih radova. Bio je i stalni recenzent najznačajnijih projekata hrvatskih cesta i gotovo svih autocesta. Bio je član povjerenstava, pisao ekspertize i pravilnika te sudjelovao u donošenju stručnih odluka za planiranje i projektiranje mnogih cesta i autocesta.

Od 1974. do 1978. bio je glavni i odgovorni urednik časopisa *Ceste i mostovi*.

Bio je dugogodišnji suradnik Leksikografskog zavoda *Miroslav Krleža*.

Bio je 1994. član središnjega odbora za obilježavanje 75. obljetnice Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i član uredničkog odbora zbornika radova sa skupa *Razvitak i dostignuća tehničkih područja u Hrvatskoj*. Posebno je 1996. aktivno sudjelovao u pripremi izložbe *Znanost u Hrvata*.

Kao član, a nerijetko i kao predsjednik sudjelovao je u radu stručnih povjerenstava za izbor u nastavna i znanstvena zvanja na Građevinskom fakultetu u Zagrebu.

Na temelju njegovih nastavnih i znanstvenih doprinosa Senat Sveučilišta u Zagrebu dodijelio mu je 2000. počasno zvanje professor emeritus.

U nastavku se navode najvažniji rezultati njegovih osnovnih aktivnosti iz kojih se jasno može vidjeti da je prof. A. Klemenčić u nastavnoj, znanstvenoj i stručnoj djelatnosti dao vrijedne doprinose.

U nastavnoj sveučilišnoj djelatnosti koju je obavljao najvećim dijelom svoga radnog vijeka isticao se sustavnošću i kreativnošću još kao asistent te u nastavku u zvanjima samostalnog sveučilišnog nastavnika. Izvodio je nastavu na građevinskim studijima u Zagrebu, Splitu i Osijeku, a kao gostujući nastavnik predavao je na dodiplomskim i poslijediplomskim studijima u Sarajevu i Ljubljani. Kreirao je, unapređivao i osuvremenjivao nastavne sadržaje predmeta koje je predavao. Osim predmeta Ceste predavao je i kreirao programe za predmete Prometne gradnje, Zemljani radovi, Projektiranje cesta i ulica, Prometna signalizacija na cestama i Oblikovanje cestovnih čvorišta. Za sve predmete koje je predavao pripremao je i nastavnu literaturu (udžbenike ili skripte). Općenito se može ustvrditi da je prof. Klemenčić tijekom svoje nastavničke djelatnosti dao izniman doprinos visokoj razini kakvoće nastave. Posebno valja istaknuti njegovu ulogu organizatora prvog poslijediplomskog studija iz cestogradnje u Hrvatskoj.

Znanstveni rad prof. Klemenčića pokriva cijelo područje cestogradnje, a posebno se ističu njegovi doprinosi iz projektiranja cesta i čvorišta. Složenost čvorišta kao i činjenica da mnoge stvari u tom području nisu bile dovoljno proučavane niti dobro riješene potakle su prof. Klemenčića na temeljito proučavanje, a iz toga su proistekla značajna teorijska i praktična izvorna rješenja. U području gornjega cestovnog ustroja bavio se utjecajima na kolničke konstrukcije i načelima njihova dimenzioniranja. U području geometrije cesta bavio se istraživanjima vođenja linije, vitoperenja kolnika i stabilnosti vožnje u krivinama. Značajni su mu i radovi na klasifikaciji pratećih objekata uz autoceste i kriterijima za njihov razmještaj, radovi na kategorizaciji gradskih cestovnih prometnica i drugih prometnih površina

te radovi o problemima trasiranja ceste u planinskim terenima.

Rezultati njegovog istraživačkog rada nalaze se u brojnim znanstvenoistraživačkim projektima kojih je bio neposredni autor, voditelj ili mentor mladim suradnicima.

Veliki dio svojih znanstvenih doprinosa koji su spomenuti ostvario je nakon umirovljenja.

Najvažnije rezultate svog znanstvenog rada redovito je objavljivao.

Stručnom djelatnošću A. Klemenčić se kontinuirano aktivno bavio od početka svoga inženjerskog rada, prvih šest godina u *Inženjerskom projektnom zavodu* u Zagrebu, potom kao sveučilišni asistent i profesor, a nastavio je stručno raditi i u razdoblju svoga umirovljeničkog statusa. Izradio je ili bio voditelj brojnih stručnih studija i projekata, a važan su dio njegove stručne djelatnosti revizije projekata i recenzije studija.

Ovdje se od studija ističu: idejna studija 30 km duge trase ceste Zavalala - Hvar (1961.), studija gotovo 64 km pratećih cesta uz plovni kanal Sava - Dunav (1963.), suradnja na generalnoj tehničkoj studiji optimalnoga cestovnog povezivanja Zadra i njegova gravitacijskog područja s kontinentalnim zaleđem (1971.), studija o osnovnim prometnim sustavima prostornog razvoja Slavenskog Broda (1975.) te suradnja na izradi studiji kategorizacije cestovnih prometnica i čvorišta u generalnom prometnom planu Zagreba (1978.).

Od projekata valja istaknuti glavni projekt dionice Baošići - Verige (15 km) na Jadranskoj cesti u Crnoj Gori (1955.), idejni projekt dionice Karlobag - Sušanj (12 km) na cesti Karlobag - Gospić - Vrhovine (1960.), glavni projekt dionice Šibenik - Brodarica (5 km) na Jadranskoj cesti (1961.), surad

nju na idejnom i glavnom projektu zemljanih radova i unutarnjih cesta za rafineriju nafte u Urinju (1961.), suradnju na glavnim projektima zemljanih radova i cesta za tvornice cementa u Adis Abebi, Etiopija (1962.) i Rabaku Sudan (1963.). Bio je odgovorni projektant i nadzirao izradu glavnih projekata gradskih cestovnih prometnica i prometnih površina u zagrebačkim naseljima Dubec, Brestje, Trstik, Južna Trešnjevka, Klaka, Grana, Borongaj, Južna Volovčica i Borovac (1965.-1970.). Također je bio odgovorni projektant i nadzirao izradu projekata te obavljao nadzor na izvedbi 13 km duge ceste Stenjevećica - Ponikve - Jablanovec, nazvane Zelena magistrala (1969.). Kontinuitet njegove stručne angažiranosti potvrđuje se i podatkom da je u 1998. i 1999. godini bio revident glavnih projekata programa 300 km autocesta u Hrvatskoj.

Za sveukupan je rad dobio više društvenih priznanja ali i značajna državna odlikovanja, poput Ordена rada 1955. i Ordена rada sa zlatnim vijencem 1975. Za znanstveni je rad 1997. odlikovan Redom Danice Hrvatske s likom Ruđera Boškovića.

Prof. emer. dr. sc. A. Klemenčić, osim što je postigao izvrsne rezultate u znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, bio je čovjek kojega su krasile najljepše ljudske osobine. Svima koji su s njim surađivali ili se s njim susretali ostat će u nezaboravnoj uspomeni po svojoj blagoj i tolerantnoj naravi, po svojoj spremnosti na strpljivu suradnju, uvažavajući mišljenje drugih. Posebno je bio korektan u odnosu prema studentima i svojim mladim suradnicima. Kao cijenjeni stručnjak za kojega se može bez ustezanja reći da je bio dobar čovjek, ostat će trajno u lijepoj uspomeni svima koji su ga znali, a posebno njegovim suradnicima i prijateljima.

V. S.